

[Finansministeren.]

delse med udvalgsbehandlingen af det foreliggende lovforslag.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg har herved den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om erhvervelse af fast ejendom.

Formålet med forslaget er at skabe mulighed for at føre kontrol med opkøb af fast ejendom i tilfælde, hvor køberen ikke har bopæl her i landet, eller hvor køb foretages af selskaber, foreninger og institutioner m. m., der ikke har hjemsted her i landet.

Det vil være almindeligt kendt, at der i det sidste par år i stigende omfang har meldt sig udenlandske liebhavere til fast ejendom, navnlig sommerhuse og sommerhusgrunde her i landet, og der har i dagspressen været omtalt planer om opkøb af større arealer i naturskønne egne med henblik på at udnytte den udenlandske efterspørgsel. Det kan ikke undre, at denne efterspørgsel og de stedfundne salg har vakt betydelig opmærksomhed. Vi lever jo i et land, der kun har begrænsede arealer tilovers til ferieformål, og den forhøjede levestandard har i forbindelse med den udvidede adgang til ferie og fritid medført, at landets egne indbyggere i stigende omfang søger ud i de frie naturområder. Der er allerede på flere steder knaphed på egnede grunde, og man må påregne, at denne udvikling vil fortsætte med forøget fart.

På baggrund heraf har regeringen fundet det rimeligt, at der indrømmes landets egne indbyggere en vis fortrinnsstilling ved erhvervelse af fast ejendom.

Dette resultat kan nås ad forskellige veje. Efter lovforslaget sker det ved, at kun personer, der er bosat her i landet, eller som tidligere har været bosat her i mindst 5 år, skal have ukontrolleret adgang til at erhverve fast ejendom. Andre må have en særlig tilladelse, og der skabes herigennem mulighed for at regulere salget til købere i udlandet. Efter de foreslåede regler er køberens statsborgerforhold uden betydning, det afgørende er hans tilknytning til landet gennem bopæl her. Den fremmede statsborger, der har sit faste og varige hjem her

i landet, skal som hidtil have fri adgang til at købe fast ejendom her.

På dette punkt adskiller lovforslaget sig på afgørende vis fra de forslag, der tidligere har været fremsat om udlændinges adgang til at erhverve fast ejendom i Danmark. Disse lovforslag har haft udgangspunkt i § 50, stk. 2, i grundloven af 5. juni 1915. Denne bestemmelse, der er gentaget i den nugældende grundlovs § 44, stk. 2, går ud på, at der ved lov skal fastsættes regler om udlændinges adgang til at blive ejere af fast ejendom.

En sådan lov er ikke hidtil blevet gennemført.

Efter den første verdenskrig blev spørgsmålet rejst på rigsdagen, men regeringen ønskede — navnlig under hensyn til, at en sådan lovgivning kunne give anledning til udenrigspolitiske vanskeligheder — ikke at medvirke.

Efter den anden verdenskrig blev spørgsmålet på ny rejst, og der blev nedsat et udvalg, som i november 1947 afgav betænkning indeholdende et forslag til lov om udlændinges adgang til at eje fast ejendom her i landet.

Uanset at Danmark i betydeligt omfang traktatmæssigt var forpligtet til at give fremmede landes borgere adgang til at erhverve fast ejendom her i landet, hvilke forpligtelser landet efter lovens vedtagelse måtte søges frigjort for, og uanset at der var andre vanskeligheder forbundet med lovens eventuelle gennemførelse, navnlig ved dens krav til et stort administrativt apparat, fandt den daværende regering det rigtigst at fremsætte det af udvalget udarbejdede forslag. Forslaget fremsattes i rigsdagssamlingen 1949-50 i landstinget, men blev ikke gennemført inden rigsdagssamlingens afslutning. Lovforslaget har ikke siden været genfremsat, og da de betænkeligheder, der dengang ville være forbundet med dets gennemførelse, ikke gør sig gældende med mindre styrke i dag, har man heller ikke ment nu at burde tage det op igen.

Man har i det foreliggende lovforslag tilstræbt at opnå en så enkel ordning som muligt, således at den af forslaget følgende administration begrænses til det absolut nødvendige; man har anset det for ønskeligt at undgå at gøre brud på almindelige

[Justitsministeren.]

civilretlige grundsætninger og at udsætte erhververens medkontrahent for tab eller ulemper, og man har søgt at gøre det muligt for den, der ikke kan få tilladelse til at erhverve endelig adkomst på en ejendom, som han har købt, selv at skille sig af med den. I tilfælde, hvor erhvervelse af fast ejendom kræver særlig tilladelse i henhold til anden lovgivning, f. eks. loven af 16. april 1957 om sammenslutningers og institutioners erhvervelse af adkomst på landbrugsjord, vil der blive etableret et samarbejde mellem de myndigheder, der træffer afgørelse. Efter den gældende ordning kræves der sædvanligvis tilladelse fra valutamyndighederne til modtagelse af betaling for fast ejendom, når køberen er valutaudlænding. Det overvejes for tiden i handelsministeriet at ændre de herom gældende bestemmelser, således at der, såfremt nærværende forslag gennemføres og tilladelse til erhvervelse af fast ejendom foreligger, ikke skulle kræves tilladelse fra valutamyndighederne til modtagelse af købesummen, medmindre der foreligger betydelige kapitalbevægelser.

Om forslagens enkeltheder skal jeg bemærke, at forslagens system er dette, at enhver kan indgå aftale om erhvervelse af fast ejendom, men at der for den, der omfattes af loven, gives en frist på 6 måneder til at indhente tilladelse til erhvervelse af endelig adkomst på ejendommen. Erhvervelsen kan straks sikres ved tinglysning med frist til at indhente fornøden tilladelse. Nægtes tilladelse, gives der en frist på 6-12 måneder til at afhænde ejendommen, hvilken forpligtelse eventuelt kan gennemtvinges ved pålæg af tvangsboeder.

Erhvervelse ved arv eller gennem ægteskab holdes uden for loven. Det samme gælder erhvervelse ved gave mellem nærstående slægtninge.

Man er opmærksom på, at det på dette område er meget vanskeligt at udforme en ordning, som tilstrækkelig effektivt kan omfatte alle de erhvervelser, der haves for øje. Man har imidlertid ved at sidestille overtagelse af pant til brugelighed med erhvervelse af adkomst og ved at foreslå, at aftaler om langvarige brugs- eller lejeforhold, der må antages at være indgået i om-

gåelsesøjemed, skal anses for ugyldige, søgt at imødegå mulighederne for at omgå loven. I øvrigt følger det af forslaget, at aftaler, hvorved lovens bestemmelser søges omgået, undergives lovens regler.

Kontrollen med lovens gennemførelse er i det væsentlige knyttet til adkomsternes tinglysning.

Det er min opfattelse, at det foreliggende forslag har taget passende hensyn til de forskellige interesser, som kan komme på tale. Regeringen ser imidlertid gerne en løsning, som alle partier i folketinget kan samles om, og jeg er villig til at forhandle såvel om den i forslaget nedlagte linje som om forslagens enkelte bestemmelser.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, skal jeg anbefale dette til det høje tings velvillige behandling.

Formanden gav oplysning om nogle ændringer i den foreløbige ugeplan for førstkommande fredags vedkommende.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om oprettelse af „Danmarks teknisk-videnskabelige forskningsråd“ og „Statens teknisk-videnskabelige fond“.

Valgt blev: *Kolbjørn, Aising Andersen, K. B. Andersen, Francke, Frode Jakobsen, Lars M. Olsen, Hans Rasmussen, Helge Larsen, Sandau, Arel Kristensen, N. Chr. Christensen, Hartling, Thorvil Kristensen, Kryger, Fanger, Niels Ravn og Reedtz-Thott.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om det civile beredskab.

Valgt blev: *Per Hækkerup, Holger Eriksen, Francke, Boye Hansen, Waldemar Laurson, Poul Nilsson, Retoft, A. C. Normann, Kristian Kristensen, Vagn Bro, Jens Chr. Christensen, From, Helga Pedersen, Østergaard, Marie Antoinette von Lowzow, Ole Bjørn Kraft og Thestrup.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om udbygning og ombygning m. v. af den kgl. veterinær- og landbohøjskole.

Valgt blev: *Carl Petersen, Ditlevsen, Lys-holt Hansen, Hjortnæs, Lars P. Jensen, Kolbjørn, Chr. Thomsen, Slipsager, Kristian Kristensen, Harald Nielsen, Anders Andersen, Niels Eriksen, Henry Hansen, Sønderup, H. C. Toft, Niels Ravn og Reedtz-Thott.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Forhandling om statsministerens redegørelse ved folketingsårets åbning.

(Redegørelsen findes i tidenden sp. 1).

Per Hækkerup: Den forløbne sommer har, siden vi i juni måned sidst havde en almindelig debat i det høje ting, på det udenrigspolitiske område været fyldt med begivenheder, der i høj grad har optaget sindene og vel også giver os anledning til en behersket optimisme.

Forhandlingerne mellem de fire stormagters udenrigsministre gav vel ikke særlig håndgribelige resultater. Det var heller ikke ventet. Derimod bragte de på visse punkter en fortsat stigende afklaring af magternes synspunkter og også en beskeden tilnærmelse mellem disse. Det mest positive, som kom ud af sommerens udenrigsministermøde, var utvivlsomt enigheden om at genoptage forhandlingerne om det almindelige afrustningsspørgsmål, som var kørt fast inden for FN. Vejen til dette resultat var beredt ved vestmagternes anerkendelse af, at forhandlingerne skulle føres mellem lige mange repræsentanter — fem — fra hver side. Selv om det næppe har nogen reel betydning, om der deltager en eller flere repræsentanter fra de kommunistiske lande i disse forhandlinger, betød anerkendelsen af samme repræsentationsret for begge grupper en prestigegevinst for Sovjet, som det måske er umagen værd at overføre til andre forhandlingsområder, hvis det hjælper til at fremme forhandlingsviljen.

Bidragende til genoptagelse af forhandlingerne om afrustningsspørgsmålet har

også været de ret positive drøftelser på politisk plan af en standsning af forsøg med atomvåben. Med tilfredshed kan det konstateres, at så længe disse forhandlinger har stået på, har stormagterne rent faktisk undladt at foretage nye prøvesprængninger, hvilket i sig selv er en betragtelig gevinst. Fører forhandlingerne endvidere til en endelig aftale, vil det ikke alene være et særdeles glædeligt resultat, der vil blive hilst med en vis befrielse af hele menneskeheden, men det vil yderligere forøge ud-sigterne til den afspænding, vi alle længes efter.

Samtidig med udenrigsministerforhandlingerne i Genève aflagde vicepræsident Nixon sit besøg i Sovjet, der betegnede indledningen til de personlige kontakter mellem de ledende statsmænd, som fortsattes med Khrustjavs meget omtalte besøg i USA. Det er endnu ikke muligt at opgøre den politiske værdi af dette besøg, men så meget står fast, at det vil blive fortsat med Eisenhowers efterfølgende visit i Sovjet. Det er kun beskedent, hvad offentligheden har fået at vide om de to statsmænds drøftelser. De sidste meddelelser fra USA synes dog at gøre det sikkert, at de har banet vejen for det møde på højeste plan, som har spøgt i den offentlige debat i længere tid.

Så langt er udviklingen tilfredsstillende, og som nævnt giver den anledning til en behersket optimisme. Der er sikkert grund til at sætte streg under ordet „behersket“. Så vidt det foreligger oplyst, er de ledende statsmænd ikke gået i gang med mere forpligtende drøftelser af de store strids-spørgsmål, der hidtil har dannet baggrunden for den kolde krig. Det kommer forhåbentlig, men vi må være forberedt på, at mange vanskeligheder kan vise sig. Hvis vi ikke skal komme ud for alt for store skuffelser, er det meste, vi kan håbe på, formentlig, at sommerens kontakter og lidt mildere atmosfære kan betyde, at en proces er sat i gang, som gennem lang-sommelige og trølsomme forhandlinger, hvor håb vil skifte med skuffelse, kan bringe en virkelig tilnærmelse mellem øst og vest, som medfører en klarere afgrænsning af interesse- og magtsfærer og dermed en vis afspænding.

Det fremgår af åbningstalen, at regeringen